

2016:24

Arbetslöshetskassornas bosättningsbedömningar kan förbättras

Kartläggning initierad av IAF

Dnr: 2015/719

Samtliga arbetslöshetskassor
Arbetslöshetskassornas samorganisation

Arbetslöshetskassornas bosättningsbedömningar kan förbättras

Kartläggning initierad av IAF

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (IAF) har kartlagt arbetslöshetskassornas bedömningar av bosättning när en sökande har arbetat i ett EU/EES-land eller i Schweiz men har bott i ett annat EU/EES-land eller i Schweiz innan arbetslösheten.

Arbetslöshetskassorna har fått möjlighet att faktagranska rapporten.

Beslut i detta ärende har fattats av Jan-Olof Dahlgren, generaldirektör.

Ansvarig chef har varit Annelie Westman, chef för granskningsenheten.

Rapporten har utarbetats inom IAF av utredarna Anna Östman, uppdragsledare, och Annica Höglund vid granskningsenheten och Helén Johansson, jurist, vid rättsenheten. I kartlägningsarbetet har även utredaren Miriam Ben Hadj Ali vid granskningsenheten deltagit.

I den slutliga beredningen har Jan-Olof Dahlgren, generaldirektör, Annelie Westman, enhetschef för granskningsenheten, Kajsa Lundgren, informationschef och utredaren Anna Östman deltagit.

Katrineholm den 29 augusti 2016

Jan-Olof Dahlgren
Generaldirektör

Anna Östman
Utredare

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen
Box 210
641 22 Katrineholm
www.iaf.se

Innehållsförteckning

Sammanfattning	5
1 Inledning	7
1.1 Bakgrund	7
1.2 Syfte och frågeställningar	7
1.3 Avgränsning	8
1.4 Metod, population och genomförande	8
2 Regelverk	10
2.1 Samordningen av medlemsländernas sociala trygghetssystem	10
2.2 Huvudregeln är att arbetslandets lagstiftning ska gälla	10
2.3 Artikel 65 avviker från huvudregeln	11
2.4 Det ska alltid vara möjligt att identifiera ett bosättningsland	12
2.5 Bedömning av bosättningsland	12
2.6 Återbetalning mellan stater	13
3 Kartläggning	15
3.1 Antal ärenden per arbetslöshetskassa	15
3.2 I vilket EU-land arbetade sökanden?	15
3.3 Sökandens kön, födelseland och medborgarskap	16
3.4 Var sökanden medlem i en svensk arbetslöshetskassa innan arbetet i ett annat EU-land?	17
3.5 Vilken typ av sysselsättning hade sökanden i arbetslandet?	18
3.6 Varför upphörde sökandens arbete i arbetslandet?	18
3.7 Var sökanden bosatt i Sverige innan arbetet i ett annat EU-land påbörjades?	19
3.8 Hade sökanden kvar bostaden i Sverige under arbetsperioden?	19
3.9 Hur länge var sökanden i arbetslandet?	20
3.10 Hur länge planerade sökanden att stanna i arbetslandet?	21
3.11 I vilket land var sökandens familj bosatt i under arbetsperioden?	22
3.12 Återvändande sökanden regelbundet till Sverige under sin arbetsperiod i arbetslandet?	25
3.13 Varför valde sökanden att arbeta i ett annat EU-land?	26
3.14 I vilket land bedömde sökanden att möjligheterna att få ett arbete är störst?	26
3.15 Vilken bedömning har arbetslöshetskassan gjort?	27
3.16 Var blanketten fullständigt ifylld?	27
4 Slutsatser	28
4.1 Det bör framgå vad som har brutit presumtionen om att de sökande anses bosatta i det land där de har en tillsvidareanställning	28
4.2 Blanketten kan förbättras	29
4.3 Bedömningar bör dokumenteras	30
4.4 I nästintill samtliga ärenden saknades det en dokumenterad vågskålsbedömning	30
4.5 En jämn könsfördelning men en svag anknytning till den svenska försäkringen	31
4.6 En uppföljning av de föreslagna åtgärderna kommer att genomföras	31

4.7	En ärendegranskning bör genomföras i framtiden	31
5	Käll- och litteraturförteckning	32
6	Bilagor.....	33
	Bilaga 1: Aktuella artiklar och lagrum	33
	Bilaga 2: Kartläggningssmall	37

Sammanfattning

Syftet med IAF:s kartläggning är att få en bild av hur arbetslöshetskassorna hanterar och bedömer sökandens bosättning när sökanden har bott i ett EU/EES-land eller i Schweiz men arbetat i ett annat land innan arbetslösheten. IAF:s mål är att bidra med en analys av ett område som inte har kartlagts tidigare. Analysen kan ligga till grund för arbetslöshetskassornas utvecklingsarbete för att uppnå regelefterlevnad samt likabehandling av de sökande. IAF har kartlagt samtliga bosättningsbedömningar från 2014 och 2015 där arbetslandet har varit ett EU/EES-land utanför Norden.

IAF konstaterar att det finns potentiella risker i arbetslöshetskassornas hantering och bedömning av bosättningsland. Kartläggning visar framför allt att dokumentationen av underlag och bedömningar kan förbättras och IAF bedömer att följande åtgärdsförslag kan ligga till grund för arbetslöshetskassornas utvecklingsarbete på området.

Bosättningsbedömningen avgör i vilket EU/EES-land eller i Schweiz sökanden ska ansöka om ersättning

För att sökande ska kunna få arbetslöshetsersättning måste de omfattas av försäkringssystemet i det EU/EES-land eller i Schweiz där de ansöker om ersättning. Som regel krävs det att sökanden senast arbetade i det landet men det finns undantag från den regeln, om en sökande bedöms vara bosatt i ett annat land än i arbetslandet.

Bedömningen av bosättningsland är central när man tillämpar undantagsreglerna eftersom bosättningslandets lagstiftning ska gälla istället för arbetslandets. Undantagsregeln innebär att en sökande som arbetar i ett EU/EES-land eller i Schweiz men är bosatt i ett annat land omfattas av arbetslandets lagstiftning och sociala trygghetssystem under pågående arbete, men bosättningslandets lagstiftning ska tillämpas om arbetet efterföljs av arbetslöshet.

För att det alltid ska vara möjligt att identifiera ett bosättningsland ska det göras en samlad bedömning av alla tillgängliga fakta för att kunna fastställa var sökanden har sina huvudsakliga intressen. Det gäller enligt artikel 11.1 i EU-förordning (EG) nr 987/2009.

Det bör framgå vad som har brutit presumtionen om att de sökande anses bosatta i det land där de har en tillsvidareanställning.

Enligt rättspraxis från EU-domstolen utgör en tillsvidareanställning i ett EU/EES-land eller i Schweiz en presumtion för att sökanden är bosatt i det landet även om familjen bor kvar i ett annat EU/EES-land eller i Schweiz. IAF konstaterar att fler än hälften av de sökande har haft en tillsvidareanställning i arbetslandet men har ändå beviljats arbetslöshetsersättning i Sverige.

Det framgår av IAF:s kartläggning att ingen av arbetslöshetskassorna i något ärende har motiverat och dokumenterat vad som har brutit presumtionen när sökanden har haft en tillsvidareanställning i arbetslandet. Det bör framgå vilken

omständighet som har brutit presumtionen för att säkerställa likabehandlingen av de sökande.

- IAF anser att det bör framgå vilken omständighet i ärendet som har brutit presumtionen om att de sökande är bosatta i det land där de har en tillsvidareanställning.

I nästintill samtliga ärenden saknades det en dokumenterad vågskålsbedömning

IAF:s kartläggning visar att det saknas en motivering till arbetslöshetskassornas bosättningsbedömning i ungefär en fjärdedel av ärendena. Vidare visar kartläggningen att det i nästintill samtliga ärenden saknas en dokumenterad vågskålsbedömning, vilket innebär att det inte finns någon dokumentation av hur samtliga relevanta aspekter har vägts mot varandra. En motivering bör redovisa hur arbetslöshetskassan har vägt samman samtliga relevanta aspekter av de uppgifter som sökanden har lämnat på blanketten.

För att säkerställa att arbetslöshetskassorna gör en vågskålsbedömning och även dokumenterar denna kan de utveckla ett beslutsformulär för dessa ärenden. Ett sådant beslutsformulär kan med fördel följa det enskilda ärendet och skulle fungera som ett stöd för själva bedömningen samt som dokumentation av hur arbetslöshetskassan har gjort vågskålsbedömningen.

- IAF rekommenderar arbetslöshetskassorna att utarbeta ett gemensamt beslutsformulär.

Möjliga förbättringsåtgärder

Följande åtgärdsförslag syftar till att bedömningen ska utgå från mer likvärdiga grunder och därmed bidra till att öka likabehandlingen av sökanden:

- Arbetslöshetskassorna bör se till att blanketten är fullständigt och korrekt ifylld.
- Arbetslöshetskassorna bör använda sig av en gemensamt utformad blankett för att främja likabehandlingen av de sökande.
- Arbetslöshetskassorna bör samla in uppgiften hur sökanden bodde i arbetslandet eftersom den kan underlätta bedömningen av om hur stadigvarande bosatt sökanden var i det landet.
- Uppgifterna som sökanden lämnar om sin familj bör redovisas för respektive familjemedlem.
- Arbetslöshetskassorna bör dokumentera om de har bedömt sökanden som gränsarbetare eller oäkta gränsarbetare.

En ärendegranskning bör genomföras i framtiden

I detta uppdrag har det inte ingått att granska om arbetslöshetskassornas bedömningar av bosättningsland har varit korrekta eller inte. Resultaten ger dock tydliga indikationer på att det behövs en djupare översyn av området. Mot bakgrund av det anser IAF att det finns skäl att genomföra en ärendegranskning i framtiden.

1 Inledning

IAF:s mål med denna rapport är att bidra med en analys av ett område som inte har kartlagts tidigare. Analysen kan ligga till grund för arbetslöshetskassornas utvecklingsarbete för att uppnå regelefterlevnad samt likabehandling av de sökande. Med utgångspunkt i regelverket belyser IAF förbättringsområden och presenterar möjliga lösningar för att säkerställa att arbetslöshetskassorna hanterar bosättningsbedömningar på ett rättssäkert sätt.

1.1 Bakgrund

De nationella sociala trygghetssystemen inom EU/EES-området och i Schweiz samordnas. Därmed får sökande som flyttar mellan länder eller som bor och arbetar i skilda länder ett skydd om de blir arbetslösa som de inte skulle ha haft om enbart den nationella lagstiftningen hade tillämpats.

För att sökande ska kunna få arbetslöshetsersättning måste de omfattas av försäkringssystemet i det EU/EES-land och i Schweiz¹ där de ansöker om ersättning. Som regel krävs det att sökanden senast arbetade i det landet men det finns undantag från den regeln, om en sökande bedöms vara bosatt i ett annat land än i arbetslandet.

Bedömningen av bosättningsland är central när man tillämpar undantagsreglerna eftersom bosättningslandets lagstiftning ska gälla istället för arbetslandets. Undantagsregeln innebär att en sökande som arbetar i ett EU-land men är bosatt i ett annat land omfattas av arbetslandets lagstiftning och sociala trygghetssystem under pågående arbete, men bosättningslandets lagstiftning ska tillämpas om arbetet efterföljs av arbetslöshet.

1.2 Syfte och frågeställningar

Syftet med IAF:s kartläggning är att få en fördjupad bild av hur arbetslöshetskassorna hanterar och bedömer bosättningsland när sökanden har bott i ett EU-land men arbetat i ett annat EU-land innan arbetslösheten.

Följande frågeställningar har utretts:

- Har arbetslöshetskassan bedömt den sökande som gränsarbetare eller oäkta gränsarbetare? Har arbetslöshetskassan gjort en så kallad vågskålsbedömning och är bedömningen dokumenterad?
- Vilken typ av sysselsättning hade sökanden i arbetslandet? Hur många av de sökande hade en tillsvidareanställning? Framgår det vilken omständighet som har brutit presumtionen om att de sökande är bosatta i det land där de har en tillsvidareanställning?
- Är blanketten ”Fastställande av bosättningsstat” fullständigt ifylld? Kan blanketten förbättras för att underlätta för arbetslöshetskassorna?

---

¹ I denna rapport benämns EU/EES-medlemsländer och Schweiz fortsättningsvis som EU-länder.

- Hur ser könsfördelningen ut bland de sökande?
- Var de sökande medlemmar i en arbetslöshetskassa innan de påbörjade arbetsperioden i arbetslandet?
- I vilket EU-land arbetade flest sökande?
- Hur länge stannade de sökande i arbetslandet?
- Hade de sökande familj och var bodde i sådana fall familjen under arbetsperioden?
- Hade de sökande kvar sin bostad i Sverige under arbetsperioden i arbetslandet?
- Hur ofta återvände de sökande till Sverige under arbetsperioden i arbetslandet?

Kartläggningen har i huvudsak utgått från frågeställningarna i blanketten ”Fastställande av bosättningsstat”, se avsnitt 3.

1.3 Avgränsning

Uppdraget är avgränsat till att kartlägga arbetslöshetskassornas bedömningar av fastställande av bosättningsland under 2014 och 2015. Uppdraget kommer inte att beröra ärenden där arbetslandet har varit ett land inom Norden.

Avgränsningen är gjord med hänsyn till att återbetalning av arbetslöshetsförmåner inte tillämpas mellan de nordiska länderna sedan nordisk konvention om social trygghet av den 12 juni 2012 trädde ikraft den 1 maj 2014.²

1.4 Metod, population och genomförande

1.4.1 Underlag till kartläggningen

IAF kan inte söka fram bosättningsbedömningar genom databasen ASTAT utan handlingarna till ärendekartläggningen fick begäras in från samtliga 28 arbetslöshetskassor. Begäran formulerades så att arbetslöshetskassorna skulle skicka in ärenden där de har gjort en bosättningsbedömning under 2014 eller 2015 och arbetslandet inte har varit ett nordiskt land samt att fakturering har skett eller ska ske i ärendet. Underlaget skulle innehålla följande:

- Blanketten ”Fastställande av bosättningsstat” för varje enskilt ärende.
- Arbetslöshetskassans bedömning samt motivering till denna för varje enskilt ärende samt övrigt som har legat till grund för bedömningen i det enskilda fallet.
- Arbetslöshetskassans rutiner för bedömning av bosättningsland.

Kartläggningen omfattade det totala antalet bedömningar av fastställande av bosättningsland som arbetslöshetskassorna gjorde under 2014 och 2015. Kartläggningen omfattade bosättningsbedömningar gjorda under två års tid för

---

² Artikel 15.1 i administrativt avtal om nordisk konvention om social trygghet av den 12 juni 2012, SFS 2013:134. (Konventionen trädde i kraft den 1 maj 2014, SFS 2014:164).

att säkerställa att IAF fick in tillräckligt med underlag för att kunna genomföra uppdraget. Det var totalt tolv arbetslöshetskassor som skickade in underlag. Övriga arbetslöshetskassor hade inga underlag som passade in på IAF:s begäran.

IAF har tagit fram en kartläggningsmall som svarar mot kartläggningens syfte och frågeställningar, se bilaga 2. Kartläggningsmallen har kvalitetssäkrats i en pilotstudie. De ärenden som ingick i pilotstudien ingick även i totalundersökningen.

Kartläggningen genomfördes i IAF:s lokaler.

1.4.2 Förstudie

IAF behövde uppgifter om arbetslöshetskassornas ungefärliga ärendevolym per månad för gränsarbetare och oäkta gränsarbetare. Uppdraget föregicks därför av en förstudie som genomfördes under sommaren 2015.

Följande två frågor skickades till samtliga arbetslöshetskassor:

1. Hur många ärenden avseende gränsarbetare, både bifall och avslag, handläggs ungefär på er arbetslöshetskassa per månad?
2. Hur många ärenden avseende oäkta gränsarbetare, både bifall och avslag, handläggs ungefär på er arbetslöshetskassa per månad?

1.4.3 Population och bortfall

Det totala antalet aktuella ärenden med bosättningsbedömningar var 346. IAF valde att göra en totalundersökning av samtliga dessa ärenden. Av dem föll 64 ärenden bort på grund av att de sökande hade pågående ärenden hos arbetslöshetskassan, att de hade återknutit till en ersättningsperiod eller att de var inflyttade. Bortfallet berodde också på att blanketten om fastställande av bosättningsstat saknades i 24 av de 64 ärendena.

Efter bortfallet var det totala antalet ärenden 282, varav 197 ärenden tillhörde Alfabassan och resterande 85 ärenden tillhörde övriga 11 arbetslöshetskassor.

I vissa avsnitt av rapporten har IAF valt att fokusera på en viss grupp av sökande, exempelvis de som haft en tillsvidareanställning i arbetslandet. Detta framgår av respektive avsnitt.

2 Regelverk

I detta kapitel redogör IAF för relevanta delar av regelverket för ärenden där en sökande har arbetat i ett EU-land men varit bosatt i ett annat land under arbetsperioden och beviljas inträde i svensk försäkring. Lagrummen finns i sin helhet i bilaga 1.

2.1 Samordningen av medlemsländernas sociala trygghetssystem

För att underlätta personers rörlighet mellan länder inom EU samordnar medlemsländerna sina nationella sociala trygghetssystem. Samordningen sker med stöd av Europaparlamentets och Rådets förordning (EG) nr 883/2004 av den 29 april 2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen. Även EES-länderna och Schweiz tillämpar förordningen.

Lagvalsbestämmelserna i förordningen anger vilket medlemslands lagstiftning som är tillämplig när man arbetar i ett annat EU-land.³ Medlemsländerna kan alltså inte själva bestämma när eller i vilken utsträckning deras nationella lagstiftning är tillämplig.⁴ Syftet med lagvalsbestämmelserna är att dels förhindra att personer som utövar sin rätt till fri rörlighet inom EU hamnar i en situation där de saknar försäkringsskydd⁵, dels förhindra att flera medlemsländers sociala trygghetssystem tillämpas samtidigt.

2.2 Huvudregeln är att arbetslandets lagstiftning ska gälla

Den allmänna regeln är att en person som har anställning eller bedriver verksamhet som företagare i ett EU-land omfattas av lagstiftningen i det landet, enligt artikel 11.3 a i förordning nr 883/2004. Det finns också en särskild regel om lagval som följer av rätten till arbetslöshetsersättning, enligt artikel 11.3 c i samma förordning.

Försäkringskassan är den institution i Sverige som fattar beslut om lagval med undantag av den typ av beslut om bosättning som arbetslöshetskassorna fattar med stöd av artikel 11.3 c. En sökande som enligt förordningens lagvalsbestämmelser⁶ ska omfattas av svensk lagstiftning är därmed hänvisad till den svenska arbetslöshetsförsäkringen.

2.2.1 Särskild regel om lagval

Av artikel 11.3 c i förordning 883/2004 framgår att en person som får arbetslöshetsersättning i enlighet med artikel 65 i samma förordning omfattas av lagstiftningen i det EU-land där han eller hon är bosatt. Detta är en särskild regel

---

³ Artikel 11–16 i förordning (EG) 883/2004.

⁴ Se mål C-302/84 Ten Holder.

⁵ Se mål C-276/81 Kuijpers.

⁶ Artikel 11–16 i förordning (EG) nr 883/2004.

på arbetslöshetsförsäkringsområdet som får effekt på vilket lands lagstiftning som ska tillämpas för en arbetslös person.

En person som enligt förordningens lagvalsregler ska omfattas av svensk lagstiftning är därmed hänvisad till den svenska arbetslöshetsförsäkringen. Att den svenska lagstiftningen ska tillämpas innebär inte att personen därmed automatiskt har rätt till svensk arbetslöshetsersättning utan det krävs även att personen uppfyller villkoren för detta.

2.3 Artikel 65 avviker från huvudregeln

Artikel 65 i förordningen avviker från huvudregeln om att arbetslösa personer ska omfattas av arbetslandets lagstiftning. Avsikten med bestämmelsen är att säkerställa att en sökande som väljer att arbeta i ett land och bo i ett annat får arbetslöshetsersättning på ett sätt som bäst främjar möjligheten att få ett nytt arbete. En sökande som är helt arbetslös och har arbetat i ett annat land än bosättningslandet ska få ersättning enligt bosättningslandets lagstiftning som om han eller hon hade omfattats av den lagstiftningen under sitt senaste arbete.⁷

2.3.1 Gränsarbetare och oäkta gränsarbetare omfattas av undantaget

Reglerna i artikel 65 är begränsade till att gälla två kategorier av arbetstagare eller egenföretagare, nämligen gränsarbetare och oäkta gränsarbetare.

Gränsarbetare är en person som har anställning eller bedriver verksamhet som egenföretagare i ett EU-land men som är bosatt i ett annat EU-land, dit han eller hon som regel återvänder dagligen eller åtminstone en gång i veckan.⁸ En oäkta gränsarbetare är en person som arbetar i ett EU-land men bor i ett annat EU-land och återvänder mer sällan än en gång i veckan till bosättningslandet.

Helt arbetslösa gränsarbetare och oäkta gränsarbetare som har bott i ett EU-land och arbetat i ett annat EU-land före arbetslösheten, kan beviljas inträde i svensk arbetslöshetsförsäkring trots att det senaste arbetet inte är utfört i Sverige.⁹ Syftet med detta är att en sökande som har arbetat i ett annat medlemsland än där han eller hon varit bosatt ska ha möjlighet att söka nytt arbete i sitt bosättningsland och omfattas av arbetslöshetsförsäkringen där. En helt arbetslös gränsarbetare ska söka ersättning från bosättningslandet, medan en helt arbetslös oäkta gränsarbetare kan välja att söka ersättning från antingen det senaste arbetslandet eller bosättningslandet.¹⁰

Det är de svenska arbetslöshetskassorna som bedömer om sökanden är gränsarbetare eller oäkta gränsarbetare. Om arbetslöshetskassorna beviljar en

---

⁷ Artikel 65.5 i förordning (EG) 883/2004.

⁸ Artikel 1 f i förordning (EG) 883/2004.

⁹ Artikel 65.2 i förordning (EG) nr 883/2004 samt 2 § Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringens föreskrifter (IAFFS 2016:2) om övergång mellan stater.

¹⁰ Artikel 65.5 a i förordning (EG) 883/2004.

person inträde och ersättning som en helt arbetslös gränsarbetare eller oäkta gränsarbetare med stöd av förordningen¹¹ så omfattas personen av svensk lagstiftning.¹²

2.4 Det ska alltid vara möjligt att identifiera ett bosättningsland

Begreppet bosättning definieras i artikel 1 j i förordningen som den ort där en person är stadigvarande bosatt. EU-domstolen har ansett att en persons bosättningsland är det medlemsland där personen stadigvarande bor och har varaktigt centrum för sina intressen.¹³ Med utgångspunkt i detta införde EU ett verktyg för att det alltid ska vara möjligt att identifiera ett medlemsland som bosättningsland: artikel 11 i Europaparlamentets och Rådets förordning (EG) nr 987/2009 av den 16 september 2009 om tillämpningsbestämmelser till förordning (EG) nr 883/2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen.

För att kunna fastställa en persons bosättningsland ska de behöriga institutionerna göra en samlad bedömning av alla tillgängliga fakta. Detta gäller enligt artikel 11.1 i förordning (EG) nr 987/2009.

Kriterierna för att fastställa bosättningsort är följande¹⁴:

- Familjeförhållanden
- Vistelsens varaktighet och kontinuitet i det berörda medlemslandet
- Anställningssituation
- Utövande av en oavlönad verksamhet
- Inkomstkälla, när det gäller studerande
- Bostadsförhållanden, har bostaden en permanent karaktär
- Det medlemsland där personen anses vara bosatt för skatteändamål
- Skälen till att personen har flyttat
- Avsikten såsom den framgår av samtliga omständigheter

2.5 Bedömning av bosättningsland

Bedömningen av om en person ska anses vara bosatt i ett annat EU-land än arbetslandet avgör om artikel 65 ska tillämpas eller inte.

Bosättningsbegreppet ska tolkas enhetligt av EU-länderna och kriterierna som framgår av EU-domstolens rättspraxis¹⁵, främst i Di Paolo-målet¹⁶, är centrala för tolkningen.

---

¹¹ Artikel 65 i förordning (EG) nr 882/2004.

¹² Artikel 11.3 c i förordning (EG) nr 883/2004.

¹³ Mål C-76/76 Di Paolo, REG 1977.

¹⁴ Kriterierna är dock inte uttömmande.

¹⁵ Se även Mål C-102/91 Knoch.

¹⁶ Mål C-76/76 Di Paolo, REG 1977.

I Di Paolo-målet, som var ett förhandsavgörande, anges kriterier för att avgöra bosättningen för personer som omfattas av artikel 71 i förordning nr 1408/71 (motsvaras av artikel 65 i förordning nr 883/2004) men som inte är gränsarbetare. Av domen framgår att bosättningslandet är det land där en person är stadigvarande bosatt och där han eller hon har sitt stadigvarande intressecentrum, även om personen arbetar i ett annat EU-land. Om en bosättning är stadigvarande avgörs utifrån dess varaktighet och kontinuitet före flytten. Den omständigheten att en person har kvar sin familj i ett EU-land är inte i sig tillräckligt för att han eller hon ska anses vara bosatt i det landet, men kan utgöra bevis för att så är fallet. Vidare uttalade domstolen att en fast anställning i ett EU-land är en presumtion för att personen är bosatt där, även om familjen bor kvar i ett annat EU-land. Andra faktorer av betydelse är vistelsens längd och syftet med flytten till ett annat EU-land, den nya anställningens karaktär samt personens avsikter såsom de framstår när samtliga omständigheter beaktas.

Domstolen framhöll även att bestämmelserna i artikel 71.1 b ii i förordningen nr 1408/71 (motsvaras av artikel 65.2 i förordning nr 883/2004) ska tolkas restriktivt eftersom de är ett undantag från den allmänna regeln i artikel 67.3 i förordning nr 1408/71 (motsvaras av artikel 61.2 i förordning nr 883/2004).

2.5.1 Bedömningen ska vara en vågskålsbedömning

Samtliga relevanta aspekter ska vägas mot varandra i en så kallad vågskålsbedömning. I denna bedömning är ingen enskild omständighet avgörande, utan en helhetsbedömning ska göras. Utgångspunkten ska vara att bedömningen av vem som omfattas av reglerna i artikel 65 utan att vara gränsarbetare ska vara restriktiv, och att den inte är avsedd att omfatta varje sökande som arbetar i ett EU-land samtidigt som de har sin familj i ett annat land.¹⁷

2.6 Återbetalning mellan stater

När en gränsarbetare eller oäkta gränsarbetare ansöker om och beviljas arbetslöshetsersättning i Sverige efter arbete i ett annat EU-land ska arbetslandet återbetala den ersättning som Sverige har betalat ut till den sökande de första tre, alternativt fem, månaderna.¹⁸ Gränsarbetare och oäkta gränsarbetare betalar skatt och avgifter i arbetslandet, men när arbetslösheten inträder är det bosättningslandet som ska finansiera sökandens arbetslöshetsersättning. Återbetalningen av ersättning som betalats ut till gränsarbetare och oäkta gränsarbetare infördes för att bidra till en jämnare kostnadsfördelning mellan medlemsländerna.

Arbetslöshetskassorna initierar begäran om återbetalning från arbetslandet och skickar underlag för den utgående fakturan till IAF som i sin tur skickar

---

¹⁷ Mål C-76/76 Di Paolo, REG 1977.

¹⁸ Artikel 65. 6 samt 7 i förordning (EG) 883/2004.

dokumenterna till det senaste arbetslandet. Arbetslandet kan efter att Sverige begärt återbetalning meddela att de inte alls eller bara delvis accepterar återbetalningskravet, vilket leder till att ärendet måste utredas. Det är den arbetslöshetskassa som har initierat begäran om återbetalning som utreder de skäl som arbetslandet angett för att helt eller delvis inte acceptera fakturan. Arbetslöshetskassorna lämnar över ärendet till IAF om det uppkommer en tvist. IAF fortsätter eventuell korrespondens med arbetslandet tills tvisten är löst.

3 Kartläggning

I detta kapitel redovisar IAF resultatet av kartläggningen av arbetslöshetskassornas bedömningar av sökandes bosättningsland. Dispositionen följer i stora delar uppdragets frågeställningar. Under flertalet huvudrubriker följer punkter med det resultat som IAF särskilt vill lyfta fram.

Kartläggningen avser 282 ärenden där arbetslöshetskassorna har gjort bosättningsbedömningar under 2014–2015.

3.1 Antal ärenden per arbetslöshetskassa

- Alfakassan har med sina 197 ärenden gjort flest bosättningsbedömningar under 2014–2015.

Tabell 1. Antal och andel sökande per arbetslöshetskassa

Arbetslöshetskassa	Antal	Andel
Akademikernas erkända arbetslöshetskassa	20	7 %
Alfakassan	197	70 %
Fastighets arbetslöshetskassa	1	0 %
Finans- och försäkringsbranschens arbetslöshetskassa	8	3 %
GS arbetslöshetskassa	4	1 %
Hotell- och restauranganställdas arbetslöshetskassa	3	1 %
Kommunalarbetarnas arbetslöshetskassa	2	1 %
Ledarnas arbetslöshetskassa	1	0 %
Småföretagarnas arbetslöshetskassa	3	1 %
STs arbetslöshetskassa	1	0 %
Unionens arbetslöshetskassa	40	14 %
Arbetslöshetskassan Vision	2	1 %
Totalt	282	100 %

Kartläggningen visar att inte alla arbetslöshetskassor har hanterat sådana ärenden där en bosättningsbedömning görs. Tolv arbetslöshetskassor har gjort bosättningsbedömningar under 2014–2015 och resten har uppgett att de inte har hanterat sådana ärenden under tidsperioden eller enbart har hanterat bosättningsbedömningar för de nordiska länderna.

Den arbetslöshetskassa som har gjort flest bosättningsbedömningar under 2014–2015 är Alfakassan med 197 bedömningar (70 procent) följt av Unionen med 40 bedömningar (14 procent) och AEA med 20 bedömningar (7 procent).

3.2 I vilket EU-land arbetade sökanden?

- Störst andel av de sökande arbetade i Storbritannien innan arbetslösheten.

Tabell 2. Antal och andel sökande fördelat på arbetsland innan arbetslösheten

Arbetsland	Antal	Andel
Belgien	5	2 %
Bulgarien	1	0 %
Cypern	9	3 %
Estland	6	2 %
Frankrike	9	3 %
Gibraltar	2	1 %
Grekland	5	2 %
Irland	22	8 %
Italien	5	2 %
Kroatien	1	0 %
Lettland	4	1 %
Litauen	2	1 %
Luxemburg	2	1 %
Malta	8	3 %
Nederländerna	9	3 %
Polen	8	3 %
Portugal	3	1 %
Rumänien	2	1 %
Schweiz	21	7 %
Slovakien	1	0 %
Spanien	38	13 %
Storbritannien	75	27 %
Tjeckien	2	1 %
Tyskland	31	11 %
Ungern	2	1 %
Österrike	9	3 %
Totalt	282	100 %

IAF:s kartläggning visar att störst andel av de sökande, 27 procent (75), arbetade i Storbritannien innan arbetslösheten, följt av Spanien med 13 procent (38) och Tyskland med 11 procent (31).

3.3 Sökandens kön, födelseland och medborgarskap

- Det var en jämn könsfördelning mellan kvinnor och män.
- Majoriteten av de sökande var födda i Sverige.
- Majoriteten av de sökande hade svenskt medborgarskap.

3.3.1 Sökandens kön

Kartläggningen visar att av bosättningsbedömningarna under 2014 och 2015 var 50 procent av de sökande kvinnor (142) och 50 procent män (140).

3.3.2 Sökandens födelseland

Av de sökande var 72 procent (203) födda i Sverige. En liten andel, 10 procent (28), av de sökande var födda utanför EU-området. I 10 procent (27) av ärendena var sökanden född utanför Sverige men inom EU. I endast ett fåtal av ärendena, 1 procent (4), framgick det inte vilket land sökanden var född i. En liten andel, 7 procent (20), av de sökande har inte fått frågan om födelseland då frågan inte ingår på den blankett som arbetslöshetskassan har utformat.

3.3.3 Sökandens medborgarskap

De flesta sökanden, 85 procent (241), som blev bedömda som gränsarbetare eller oäkta gränsarbetare efter arbete i ett annat EU-land hade ett svenskt medborgarskap. Endast en liten andel, 2 procent (7), hade ett medborgarskap i arbetslandet. Så få som 1 procent (4) av de sökande hade medborgarskap i ett land utanför EU, och 2 procent (6) av de sökande hade medborgarskap i ett annat EU-land. 1 sökande (0 procent) hade medborgarskap i både Sverige och annat EU-land. Slutligen var det hos 1 procent (3) av de sökande där det inte framgick vilket medborgarskap den sökande hade, och 7 procent (20) av fallen där den sökande inte blev tillfrågad om medborgarskap på arbetslöshetskassans egenutformade blankett.

3.4 Var sökanden medlem i en svensk arbetslöshetskassa innan arbetet i ett annat EU-land?

- Drygt hälften av de sökande hade inte varit medlem i en svensk arbetslöshetskassa.

Tabell 3. Antal och andel sökande och deras medlemsförhållande innan arbetsperioden i arbetslandet

Medlemskap	Antal	Andel
1, Ja, men sökanden gick ur i samband med att arbetet i ett annat EU-land påbörjades	35	12 %
2, Har varit medlem tidigare	24	9 %
3, Nej	147	52 %
4, Kvarstått som medlem	42	15 %
5, Ja, men sökanden gick ur under arbetsperioden	11	4 %
6, Framgår inte	23	8 %
Totalt	282	100 %

I drygt hälften av alla ärenden, 52 procent (147), hade den sökande inte varit medlem i en svensk arbetslöshetskassa innan arbetet i ett annat EU-land. I 15 procent (42) av ärendena hade den sökande kvarstått som medlem i en arbetslöshetskassa under arbetsperioden. I 12 procent (35) av fallen hade den sökande varit medlem i en arbetslöshetskassa men gick ur i samband med att arbetet i ett annat EU-land påbörjades, och i 9 procent (24) av fallen hade sökanden varit medlem tidigare. Endast en liten andel, 4 procent (11), av de

sökande gick ur arbetslöshetskassan under arbetsperioden. Slutligen visar kartläggningen att det i 8 procent (23) av ärendena inte framgår om den sökande varit medlem i en arbetslöshetskassa över huvud taget.

3.5 Vilken typ av sysselsättning hade sökanden i arbetslandet?

- Mer än hälften av de sökande hade en tillsvidareanställning i arbetslandet.

Tabell 4. Antal och andel sökande och deras sysselsättning i arbetslandet

Sysselsättning	Antal	Andel
Tillsvidareanställning	154	55 %
Visstidsanställning	74	26 %
Säsongsanställning	43	15 %
Behovsanställning	3	1 %
Egen verksamhet	3	1 %
Kombination av ovanstående	5	2 %
Totalt	282	100 %

I drygt hälften av alla ärenden, 55 procent (154), hade sökanden en tillsvidareanställning i arbetslandet. I ungefär en fjärdedel, 26 procent (74), av ärendena hade den sökande en visstidsanställning. Säsongsanställning som anställningsform omfattade 15 procent (43) av de sökande. Endast en liten andel, 1 procent (3), av ärendena visar att den sökande hade en egen verksamhet i arbetslandet. Även behovsanställning som anställningsform omfattade endast 1 procent (3) av samtliga ärenden. Kartläggningen visar slutligen att kombinationer av flera anställningsformer omfattade 2 procent (5) av ärendena.

3.6 Varför upphörde sökandens arbete i arbetslandet?

- I fler än hälften av ärendena avslutade sökanden sin anställning på egen begäran.

Tabell 5. Antal och andel av hur sökandens sysselsättning i arbetslandet upphörde

Varför upphörde arbetet?	Antal	Andel
Anställningsavtalet har löpt ut	96	34 %
Uppsagd av arbetsgivaren	38	13 %
Sökanden har slutat på egen begäran	143	51 %
Sökandens egen verksamhet har upphört	3	1 %
Framgår inte varför arbetet upphört	2	1 %
Totalt	282	100 %

I fler än hälften, 51 procent (143), av fallen hade den sökande avslutat sin anställning på egen begäran. I 34 procent (96) av fallen angav sökanden att anställningsavtalet hade löpt ut. I 13 procent (38) blev den sökande uppsagd av

arbetsgivaren. I en liten andel ärenden, 1 procent (3), uppgav sökanden att den egna verksamheten upphörde. Slutligen visar kartläggningen att i 1 procent (2) av ärendena framgår det inte varför sökandens anställning eller den egna verksamheten upphörde.

3.7 Var sökanden bosatt i Sverige innan arbetet i ett annat EU-land påbörjades?

- Majoriteten av de sökande hade varit bosatta i Sverige i mer än två år innan arbetet i ett annat EU-land påbörjades.
- I 3 procent av ärendena hade sökanden inte varit bosatt i Sverige innan arbetet i ett annat EU-land.

En stor andel av de sökande, 78 procent (220), hade varit bosatt i Sverige i mer än två år innan arbetet i ett annat EU-land. I 14 procent (40) av fallen framgick det inte om den sökande hade varit bosatt i Sverige före arbetet i ett annat EU-land. I 5 procent (13) av fallen hade sökanden bott i Sverige under en kortare tid än två år innan arbetet i ett annat EU-land påbörjades. I endast 3 procent (8) av fallen hade sökanden inte varit bosatt i Sverige innan arbetet i ett annat EU-land och i ett ärende (0 procent), framgår det inte på arbetslöshetskassans egenutformade blankett om den sökande varit bosatt i Sverige innan arbetet i ett annat EU-land påbörjades.

3.7.1 Bostadsförhållande

- Störst andel av de sökande hade varit bosatta hos sina föräldrar innan arbetet i ett annat EU-land påbörjades.

I en tredjedel, 33 procent (94), av ärendena visar kartläggningen att den sökande hade varit bosatt hos föräldrarna innan arbetet i ett annat EU-land påbörjades. I 26 procent (74) av fallen hade sökanden hyrt sin bostad. I 14 procent (39) av fallen hade den sökande ägt sin bostad innan arbetet i ett annat EU-land. I 11 procent (32) av fallen hade den sökande hyrt sin bostad i andra hand eller varit inneboende. I 5 procent (15) av fallen hade den sökande haft en kombination av olika bostadsförhållanden. I 5 procent (13) av ärendena framgår det inte om bostaden varit hyrd eller ägd innan arbetet i ett annat EU-land påbörjades. Slutligen visar kartläggningen att i 5 procent (15) framgår det inte vilken typ av bostadsförhållande som den sökande hade innan arbetet i ett annat EU-land.

3.8 Hade sökanden kvar bostaden i Sverige under arbetsperioden?

- Mer än hälften av de sökande hade kvar sin bostad i Sverige under arbetet i ett annat EU-land.

Tabell 6. Antal och andel av sökandens bostadsförhållanden i Sverige under arbetsperioden i arbetslandet

Hade sökanden kvar bostaden?	Antal	Andel
Ja	156	55 %
Nej	95	34 %
Framgår inte	31	11 %
Totalt	282	100 %

I mer än hälften av alla ärenden, 55 procent (156), hade den sökande kvar sin bostad i Sverige under tiden med arbete i annat EU-land. I drygt en tredjedel, 34 procent (95), av ärendena hade sökanden inte hade kvar bostaden under arbetsperioden. I 11 procent (31) av fallen framgick det inte om sökanden hade kvar sin bostad eller inte under tiden för arbetet i ett annat EU-land.

3.9 Hur länge var sökanden i arbetslandet?

- Störst andel av de sökande var i arbetslandet under 6 månader till 1 år.
- I 12 procent av ärendena var sökanden i arbetslandet mellan 5 till 10 år.

Tabell 7. Antal och andel av hur länge de sökande arbetade i arbetslandet

Hur länge var sökanden i arbetslandet?	Antal	Andel
–6 mån	22	8 %
6 mån–1 år	73	26 %
1–2 år	70	25 %
2–3 år	40	14 %
3–4 år	16	6 %
4–5 år	16	6 %
5–10 år	34	12 %
10– år	7	2 %
Framgår inte	3	1 %
Sökanden har aldrig bott i Sverige	1	0 %
Totalt	282	100 %

I 8 procent (22) av fallen var sökandens tid i arbetslandet kortare än 6 månader. I drygt en fjärdedel, 26 procent (73), av fallen var sökanden i arbetslandet 6–12 månader. I en fjärdedel, 25 procent (70), av ärendena var sökanden i arbetslandet 1–2 år. I 14 procent (40) av ärendena var sökanden borta i 2–3 år. En mindre andel av de sökande, 6 procent (16), var borta i 3–4 år. I 6 procent (16) var sökanden borta i 4–5 år. I 12 procent (34) av ärendena var sökanden borta i 5–10 år. Vidare var 2 procent (7) av de sökande borta i 10 år eller längre. Slutligen visar kartläggningen att i 1 procent (3) av fallen framgår det inte hur länge sökanden har varit i arbetslandet, och i ett (0 procent) av fallen hade den sökande aldrig bott i Sverige.

3.9.1 Hur länge stannade sökanden med en tillsvidareanställning i arbetslandet?

I detta avsnitt behandlas endast de sökande som haft en tillsvidareanställning i arbetslandet. Antalet sökande i tabell 8 summerar därför till 154.

Tabell 8. Antal och andel av hur länge sökanden som hade en tillsvidareanställning* var i arbetslandet

Hur länge stannade sökande med en tillsvidareanställning i arbetslandet?	Antal	Andel
–6 mån	4	3 %
6 mån–1 år	26	17 %
1–2 år	44	29 %
2–3 år	25	16 %
3–4 år	12	8 %
4–5 år	10	6 %
5–10 år	25	16 %
10– år	7	5 %
Har aldrig bott i Sverige	1	1 %
Totalt	154	100 %

(* enligt tabell 4).

Kartläggningen visar att störst andel av de sökande, 29 procent (44), som hade en tillsvidareanställning arbetade i ett annat EU-land i 1–2 år. I 16 procent (25) av ärendena arbetade sökanden i ett annat EU-land i 5–10 år.

3.10 Hur länge planerade sökanden att stanna i arbetslandet?

- I störst andel av ärendena framgår det inte hur länge sökanden planerade att stanna i arbetslandet.
- I 4 procent av ärendena har sökanden uppgett att han eller hon planerade att stanna i arbetslandet tills vidare.

I 6 procent (18) av ärendena planerade sökanden att vara i ett annat EU-land en kortare period än 6 månader. En femtedel av ärendena, 20 procent (55), visar att sökandens plan var att stanna i ett annat EU-land 6–12 månader. I 13 procent (37) av fallen planerade sökanden att stanna i ett annat EU-land 1–2 år. I 8 procent (23) av fallen var sökandens plan att stanna i annat EU-land 2–3 år. Endast i 2 procent (5) av ärendena var sökandens plan att stanna i 4–5 år. I 5 procent (14) planerade sökanden att vara borta i 5 år eller mer. I 4 procent (11) av fallen har den sökande uppgett att han eller hon planerade att stanna i ett annat EU-land tills vidare.

Kartläggningen visar dock att i hela 27 procent (75) av ärendena framgick det inte hur länge sökanden hade planerat att stanna i ett annat EU-land. En liten andel, 1 procent (4), av de sökande uppgav att planen var att stanna i ett annat EU-land ett par eller några år. Slutligen visar kartläggningen att i 14 procent (40)

av fallen hade den sökande inte planerat på förhand hur länge han eller hon skulle stanna.

3.11 I vilket land var sökandens familj bosatt i under arbetsperioden?

- I störst andel av ärendena var sökandens familj bosatt i Sverige.
- I över en tredjedel av ärendena har sökanden inte lämnat uppgifter om familjeförhållanden.

Tabell 9. Antal och andel av var sökandens familj var bosatt under sökandens arbetsperiod i arbetslandet

I vilket land var sökandens familj bosatt?	Antal	%
I Sverige	135	48 %
I arbetslandet	34	12 %
I ett annat land än i Sverige eller arbetslandet	1	0 %
Både i arbetslandet och i Sverige	4	1 %
Sökanden har inte fyllt i att hon eller han har familj	108	38 %
Totalt	282	100 %

Nästan hälften, 48 procent (135), av ärendena visar att sökandens familj var bosatt i Sverige under sökandens arbetsperiod i arbetslandet. I 38 procent (108) av fallen hade den sökande inte fyllt i att han eller hon har någon familj. I 12 procent (34) av fallen var sökandens familj bosatt i arbetslandet under arbetsperioden. Endast i 1 procent (4) av fallen var sökandens familj bosatt i både Sverige och arbetslandet. I ett (0 procent) ärende uppgav sökanden att familjen var bosatt i ett annat land än Sverige eller arbetslandet.

3.11.1 Hur ofta återvände sökanden som inte uppgett att han eller hon hade familj?

I detta avsnitt behandlas endast de sökande som inte uppgett att han eller hon hade familj. Antalet sökande i tabell 10 summerar därför till 108.

Tabell 10. Antal och andel av hur ofta de sökande återvänt till Sverige som inte har fyllt i att han eller hon hade familj*

Hur ofta återvände sökanden som inte fyllt i att han eller hon hade familj?	Antal	Andel
1–2 ggr/år	25	23 %
2–3 ggr/år	8	7 %
3–4 ggr/år	19	18 %
4–5 ggr/år	7	6 %
5–6 ggr/år	1	1 %
6– ggr/år	17	16 %
Har inte återvänt till Sverige	25	23 %
Minst 1 gång/vecka	1	1 %
Mer sällan än 1 gång/vecka	4	4 %
Framgår inte	1	1 %
Totalt	108	100 %

(* enligt tabell 9).

Kartläggningen visar att av de sökande som inte fyllt i att han eller hon hade någon familj hade 23 procent (25) återvänt till Sverige 1–2 gånger per år. Vidare var det 23 procent (25) som inte hade återvänt till Sverige över huvud taget.

3.11.2 Hur ofta återvände sökanden som hade sin familj kvar i Sverige?

I detta avsnitt behandlas endast de sökande som uppgett att han eller hon hade familj kvar i Sverige. Antalet sökande i tabell 11 summerar därför till 135.

Tabell 11. Antal och andel av hur ofta de sökande som uppgett att de hade sin familj kvar i Sverige* återvände till Sverige

Hur ofta återvände sökanden som hade sin familj kvar i Sverige?	Antal	Andel
1–2 ggr/år	33	24 %
2–3 ggr	11	8 %
3–4 ggr/år	14	10 %
4–5 ggr/år	6	4 %
5–6 ggr/år	3	2 %
6– ggr/år	25	19 %
Har inte återvänt till Sverige	29	21 %
Minst 1 gång/vecka	5	4 %
Mer sällan än 1 gång/vecka	6	4 %
Framgår inte	3	2 %
Totalt	135	100 %

(* enligt tabell 9).

I 24 procent (33) av ärendena där sökanden hade sin familj kvar i Sverige återvände sökanden till Sverige 1–2 gånger per år. I 21 procent (29) av ärendena återvände de sökande inte till Sverige över huvud taget under arbetsperioden i arbetslandet.

3.11.3 I vilket land var familjen bosatt när sökanden hade en tillsvidareanställning?

I detta avsnitt behandlas endast de sökande som uppgett att han eller hon hade en tillsvidareanställning i arbetslandet. Antalet sökande i tabell 12 summerar därför till 154.

Tabell 12. Antal och andel av i vilket land sökandens familj var bosatt då den sökande hade en tillsvidareanställning*

I vilket land var sökandens familj bosatt när sökanden hade en tillsvidareanställning?	Antal	Andel
I Sverige	70	45 %
I arbetslandet	18	12 %
Annat land	1	1 %
Både i arbetslandet och i Sverige	1	1 %
Sökanden har inte uppgett något om familj på blanketten	64	42 %
Totalt	154	100 %

(* enligt tabell 4).

I 45 procent (70) av ärendena hade sökande med en tillsvidareanställning sin familj kvar i Sverige under arbetsperioden i arbetslandet. I 42 procent (64) av ärendena hade sökande med en tillsvidareanställning inte uppgett något om familj på blanketten och i 12 procent (18) av fallen bodde sökandens familj i arbetslandet under arbetsperioden.

3.11.4 I vilket land var familjen bosatt när sökanden hade en säsongsanställning?

I detta avsnitt behandlas endast de sökande som hade en säsongsanställning och som har uppgett att han eller hon hade familj kvar i Sverige. Antalet sökande i tabell 13 summerar därför till 43.

Tabell 13. Antal och andel av i vilket land sökandens familj var bosatt då den sökande hade en säsongsanställning*

I vilket land var sökandens familj bosatt när sökanden hade en säsongsanställning?	Antal	Andel
I Sverige	23	53 %
I arbetslandet	4	9 %
Sökanden har inte uppgett något om familj på blanketten	16	37 %
Totalt	43	100 %

(* enligt tabell 4).

Sökande med säsongsanställning hade i 53 procent (23) av ärendena sin familj kvar i Sverige under arbetsperioden i arbetslandet. I 37 procent (16) av ärendena hade sökande med en säsongsanställning inte uppgett något om familj på blanketten och i 9 procent (4) av fallen bodde sökandens familj i arbetslandet under arbetsperioden.

3.12 Återvändande sökanden regelbundet till Sverige under sin arbetsperiod i arbetslandet?

- I nästan en fjärdedel av ärendena återvände sökanden till Sverige 1–2 gånger per år.
- I nästan en fjärdedel av ärendena återvände sökanden aldrig till Sverige.

Tabell 14. Antal och andel av hur ofta sökanden återvände till Sverige under sin arbetsperiod i arbetslandet

Hur ofta återvände sökanden till Sverige?	Antal	Andel
1–2 ggr/år	66	23 %
2–3 ggr/år	24	9 %
3–4 ggr/år	36	13 %
4–5 ggr/år	15	5 %
5–6 ggr/år	5	2 %
6– ggr/år	49	17 %
Har inte återvänt till Sverige	64	23 %
Minst 1 gång/vecka	7	2 %
Mer sällan än 1 gång/vecka	11	4 %
Framgår inte	5	2 %
Totalt	282	100 %

Nästan en fjärdedel, 23 procent (66), av de sökande hade återvänt till Sverige så lite som 1–2 ggr/år. I 9 procent (24) av fallen hade sökanden uppgett att han eller hon återvänt till Sverige 2–3 ggr/år. I 13 procent (36) av fallen hade sökanden återvänt till Sverige 3–4 ggr/år. En liten andel, 5 procent (15), av de sökande hade återvänt till Sverige 4–5 ggr/år. Endast i 2 procent (5) av ärendena hade sökanden återvänt till Sverige 5–6 ggr/år. I 17 procent (49) hade sökanden återvänt till Sverige 6 ggr eller fler per år. Nästan en fjärdedel, 23 procent (64), av de sökande hade inte återvänt till Sverige under arbetsperioden. En liten andel, 1 procent (7), av de sökande hade återvänt till Sverige minst 1 ggr/vecka och i 4 procent (11) hade sökanden återvänt till Sverige mer sällan än 1 ggr/vecka. Slutligen visar kartläggningen att i 1 procent (5) av fallen framgår det inte om sökanden hade återvänt till Sverige eller inte under arbetsperioden.

3.12.1 Hur ofta återvände en sökande som hade en tillsvidareanställning?

I detta avsnitt behandlas endast de sökande som haft en tillsvidareanställning i arbetslandet. Antalet sökande i tabell 15 summerar därför till 154.

Tabell 15. Antal och andel av hur ofta de sökande som hade en tillsvidareanställning* återvände till Sverige

Hur ofta återvände en sökande med tillsvidareanställning till Sverige?	Antal	Andel
1–2 ggr/år	37	24 %
2–3 ggr/år	17	11 %
3–4 ggr/år	25	16 %
4–5 ggr/år	11	7 %
5–6 ggr/år	3	2 %
6– ggr/år	26	17 %
Har inte återvänt till Sverige	21	14 %
Minst 1 gång/vecka	4	3 %
Mer sällan än 1 gång/vecka	7	5 %
Framgår inte	3	2 %
Totalt	154	100 %

(* enligt tabell 4).

Sökande som hade en tillsvidareanställning återvände i 24 procent (37) av ärendena till Sverige 1–2 gånger per år. Vidare återvände 14 procent (21) av de sökande aldrig till Sverige under arbetsperioden i arbetslandet.

3.13 Varför valde sökanden att arbeta i ett annat EU-land?

I 16 procent (46) av ärendena uppgav den sökande att orsaken var att han eller hon upplevde det lättare att få ett arbete i ett annat EU-land än i Sverige. I 7 procent (19) av ärendena uppgav sökanden att anledningen till arbetet i ett annat EU-land var att han eller hon hade för avsikt att pröva något nytt. Endast i 1 procent (3) av ärendena uppgav sökanden att anledningen var att han eller hon ville flytta till arbetslandet.

Majoriteten av de sökande, 73 procent (206), uppgav dock en annan anledning till varför han eller hon valde att arbeta i ett annat EU-land. Anledningarna är väldigt varierande, exempelvis att sökanden ville lära sig ett nytt språk eller möta en ny kultur. Endast 1 procent (7) framgick det inte av vilken anledning sökanden valde att arbeta i ett annat EU-land. Slutligen visar kartläggningen att en sökande (0 procent) uppgav anledningen att han eller hon redan levde i arbetslandet.

3.14 I vilket land bedömde sökanden att möjligheterna att få ett arbete är störst?

- I majoriteten av ärendena uppgav sökanden att han eller hon tror sig ha störst chans att få ett arbete i Sverige.

Hela 78 procent (220) av de sökande uppgav att han eller hon tror sig ha störst chans att få ett arbete i Sverige. I 12 procent (34) av fallen uppgav sökanden däremot att den största chansen att få arbete är i arbetslandet. En liten andel, 2 procent (6), av de sökande uppgav ett annat land än Sverige och arbetslandet.

Slutligen visar kartläggningen att i 4 procent (10) av fallen uppgav sökanden både Sverige och arbetslandet på frågan om vilket land de tror sig ha störst chans att få ett arbete. I 4 procent (12) av alla ärenden framgår inte vilket land de sökande tror att de har störst chans att få arbete.

3.14.1 När återvände sökanden till Sverige efter arbetsperioden?

- I majoriteten av ärendena återvände sökanden till Sverige direkt efter arbetsperioden.

Hela 90 procent (253) av de sökande återvände till Sverige direkt efter arbetsperioden. Endast i 5 procent (15) av fallen återvände sökanden senare. I 5 procent (14) har den sökande inte uppgett när han eller hon återvände efter arbetsperioden.

3.15 Vilken bedömning har arbetslöshetskassan gjort?

- I majoriteten av ärendena har arbetslöshetskassan bedömt den sökande som oäkta gränsarbetare.

I 80 procent (225) av ärendena har arbetslöshetskassan bedömt sökanden som en oäkta gränsarbetare. I 18 procent (50) har arbetslöshetskassan varken bedömt sökanden som äkta eller oäkta gränsarbetare, och i 2 procent (7) som en gränsarbetare.

3.15.1 Finns det motivering i ärendena?

- I nästintill samtliga ärenden saknas en dokumenterad vågskålsbedömning.

I 72 procent (204) av ärendena finns det en motivering till arbetslöshetskassans bedömning i ärendet. I 24 procent (68) av ärendena saknas det en motivering i ärendet. I 2 procent (6) var motiveringen bristfällig. I 1 procent (4) finns det ingen motivering till arbetslöshetskassans bedömning i ärendet men arbetslöshetskassorna har kompletterat med en motivering i efterhand. I nästintill samtliga ärenden saknas en dokumenterad vågskålsbedömning.

3.16 Var blanketten fullständigt ifylld?

- I tre fjärdedelar av ärendena var blanketten fullständigt ifylld.

I 75 procent (211) av ärendena fanns det en fullständigt ifylld blankett om fastställande av bosättningsland. I 25 procent (71) av ärendena var blanketten inte fullständigt ifylld.

4 Slutsatser

Syftet med IAF:s kartläggning är att ge en fördjupad bild av hur arbetslöshetskassorna hanterar och bedömer bosättningsland när sökanden har bott i ett EU-land men arbetat i ett annat land innan arbetslösheten. I detta avslutande kapitel redovisar IAF slutsatserna av kartläggningen.

IAF konstaterar att det finns potentiella risker i arbetslöshetskassornas hantering och bedömning av bosättningsland. Kartläggningen visar framför allt att dokumentationen av underlag och bedömningar kan förbättras. IAF bedömer att följande åtgärdsförslag kan ligga till grund för arbetslöshetskassornas utvecklingsarbete på området.

4.1 Det bör framgå vad som har brutit presumtionen om att de sökande anses bosatta i det land där de har en tillsvidareanställning

IAF konstaterar att fler än hälften av de sökande hade haft en tillsvidareanställning i arbetslandet men beviljades ändå ersättning i Sverige. Enligt rättspraxis¹⁹ från EU-domstolen utgör en tillsvidareanställning i ett EU-land en presumtion för att sökanden är bosatt i det landet även om familjen bor kvar i ett annat EU-land. Omständigheten att en sökande har kvar sin familj i Sverige, men arbetar i ett annat EU-land, är därför inte i sig tillräcklig för att han eller hon ska anses vara bosatt i Sverige, men kan utgöra bevis för att så är fallet.

Kartläggningen visar att 45 procent av de sökande med en tillsvidareanställning hade sin familj kvar i Sverige samt att en nästan lika stor andel av de sökande med tillsvidareanställning inte hade lämnat någon uppgift om sina familjeförhållanden på blanketten. Har sökanden inte lämnat någon uppgift om sin familj kan arbetslöshetskassorna inte lägga det till grund för bedömningen. Det kan dock finnas sådana omständigheter som gör att arbetslöshetskassorna bedömt en sökande, med en tillsvidareanställning och som inte lämnat någon uppgift om sina familjeförhållanden, som en oäkta gränsarbetare exempelvis om sökanden endast arbetat i arbetslandet en kort tid.

Det framgår av IAF:s kartläggning att ingen av arbetslöshetskassorna i något ärende har motiverat och dokumenterat vad som har brutit presumtionen när sökanden har haft en tillsvidareanställning i arbetslandet. Det bör framgå vilken omständighet som har brutit presumtionen för att säkerställa likabehandlingen av de sökande.

- IAF anser att det bör framgå vilken omständighet i ärendet som har brutit presumtionen om att de sökande är bosatta i det land där de har en tillsvidareanställning.

---

¹⁹ Mål C-76/76 Di Paolo, REG 1977.

4.2 Blanketten kan förbättras

De sökande fyller själva i blanketten som sedan används som underlag för bedömningen. IAF:s kartläggning visar att endast tre fjärdedelar av blanketterna ”Fastställande av bosättningsstat” var fullständigt ifyllda. Det framgick inte av det underlag som arbetslöshetskassorna skickade in om de hade införskaffat informationen eller uppgifterna som saknas på annat sätt, exempelvis genom en komplettering per telefon. Eftersom blanketten utgör grunden för arbetslöshetskassornas bedömning är det av vikt att dessa är fullständigt och korrekt ifyllda, annars finns det risk för felbedömningar. Om blanketten inte är fullständigt och korrekt ifylld bör arbetslöshetskassan skicka tillbaka den eller kontakta den sökande per telefon för komplettering.

- Arbetslöshetskassorna bör se till att blanketten är fullständigt och korrekt ifylld.

4.2.1 Olika blanketter kan leda till att bedömningarna skiljer sig åt mellan arbetslöshetskassorna

Ett fåtal arbetslöshetskassor har egenutformade blanketter för att fastställa bosättningsstat och dessa skiljer sig en aning från Arbetslöshetskassornas samorganisations (SO) blankett som övriga arbetslöshetskassor använder. Att bedömningen utgår från blanketter som skiljer sig i utformning och frågor främjar inte likabehandlingen av de sökande. Samtliga arbetslöshetskassor bör använda en blankett som överensstämmer i frågor och utformning för att bedömningarna ska bli så lika som möjligt.

- Arbetslöshetskassorna bör använda sig av en gemensamt utformad blankett för att främja likabehandlingen av de sökande.

4.2.2 Möjliga åtgärder för att förbättra blanketten

SO:s blankett ”Fastställande av bosättningsstat” innehåller för närvarande frågor om sökandens bostadsförhållande innan arbetsperioden i arbetslandet och om sökanden har haft kvar bostaden i Sverige. En arbetslöshetskassas egenutformade blankett innehåller även en fråga om hur sökanden bodde under arbetsperioden i arbetslandet. Att samla in uppgifter om hur sökanden bodde i arbetslandet kan möjligen visa på hur stadigvarande bosatt sökanden var i arbetslandet och kan vara till hjälp i arbetslöshetskassornas bedömning av bosättning. IAF anser att övriga arbetslöshetskassor bör samverka och följa detta exempel.

- Arbetslöshetskassorna bör samla in uppgiften hur sökanden bodde i arbetslandet eftersom den kan underlätta bedömningen av om hur stadigvarande bosatt sökanden var i det landet.

SO:s blankett innehåller även en fråga som lyder ”Om du har familj (maka, make, sambo, barn) var har familjen varit bosatt under din arbetsperiod?” Kartläggningen visar att sökande har uppgett att de har familj även om det i vissa fall rörde sig om exempelvis syskon. Eftersom det fästs stor vikt vid sökandens

familjeförhållanden vid en bedömning bör uppgiften som samlas in redovisas för respektive familjemedlem.

- Uppgifterna som sökanden lämnar om sin familj bör redovisas för respektive familjemedlem.

Åtgärderna ovan kan bidra till att öka likabehandlingen av sökanden eftersom bedömningen utgår från mer likvärdiga grunder.

4.3 Bedömningar bör dokumenteras

IAF konstaterar att det i en femtedel av ärendena saknas en dokumenterad bedömning i ärendet, det vill säga att arbetslöshetskassorna inte har dokumenterat om de har bedömt sökanden som gränsarbetare eller oäkta gränsarbetare. Bedömningen bör vara dokumenterad så att det framgår på vilken grund sökanden har fått tillträde till den svenska arbetslöshetsförsäkringen och varför de har gjort ett undantag från huvudregeln att arbetslandets lagstiftning ska gälla.

- Arbetslöshetskassorna bör dokumentera om de har bedömt sökanden som gränsarbetare eller oäkta gränsarbetare.

4.4 I nästintill samtliga ärenden saknades det en dokumenterad vågskålsbedömning

IAF:s kartläggning visar att det saknas en motivering till arbetslöshetskassornas bosättningsbedömning i ungefär en fjärdedel av ärendena. Vidare visar kartläggningen att det i nästintill samtliga ärenden saknas en dokumenterad vågskålsbedömning, vilket innebär att det inte finns någon dokumentation av hur samtliga relevanta aspekter har vägts mot varandra. En motivering bör redovisa hur arbetslöshetskassan har vägt samman samtliga relevanta aspekter av de uppgifter som sökanden har lämnat på blanketten. Exempelvis kan en sökande ha haft en tillsvidareanställning under många år, inte lämnat någon uppgift om familj och inte heller återvänt till Sverige under arbetsperioden, och arbetslöshetskassan har inte redogjort för hur de har vägt aspekterna mot varandra.

För att säkerställa att arbetslöshetskassorna gör en vågskålsbedömning och även dokumenterar denna kan arbetslöshetskassorna utveckla ett beslutsformulär för dessa ärenden. Ett sådant beslutsformulär kan med fördel följa det enskilda ärendet och skulle fungera som ett stöd för själva bedömningen samt som dokumentation av hur arbetslöshetskassan har gjort vågskålsbedömningen.

- Arbetslöshetskassorna bör utarbeta ett beslutsformulär. Detta bör utarbetas gemensamt av arbetslöshetskassorna för att främja likabehandling av de sökande.

4.5 En jämn könsfördelning men en svag anknytning till den svenska försäkringen

IAF konstaterar att över hälften av de sökande inte var medlemmar i en arbetslöshetskassa innan arbetsperioden i arbetslandet, vilket kan betyda att de hade en svag anknytning till den svenska arbetslöshetsförsäkringen. Om de sökande inte var medlemmar i en arbetslöshetskassa innan arbetet i arbetslandet kan de antas ha begränsade kunskaper om det regelverk som de berörs av och hur de ska göra för att försäkra sig mot arbetslöshet.

Vidare kan IAF konstatera att det var en jämn könsfördelning mellan kvinnor och män i de ärenden som ingick i kartläggningen, vilket visar att både kvinnor och män utnyttjar möjligheten att söka och utföra arbete i ett annat EU-land i samma utsträckning. IAF:s kartläggning visar även att drygt hälften av de sökande hade kvar sin bostad i Sverige under arbetsperioden i arbetslandet, vilket kan tyda på att de sökande hade en väsentlig koppling till Sverige.

Kartläggningen visar också att hälften av de sökande hade sagt upp sig på egen begäran från arbetet i arbetslandet samt att över en fjärdedel av de sökande hade valt att arbeta i Storbritannien. Drygt hälften av de sökande arbetade i ett annat EU-land i 6 till 24 månader.

4.6 En uppföljning av de föreslagna åtgärderna kommer att genomföras

Kartlagda arbetslöshetskassor ska senast den 31 januari 2017 till IAF redovisa de åtgärder de vidtagit med anledning av de brister som redovisats i avsnitt 4.1–4.4.

4.7 En ärendegranskning bör genomföras i framtiden

I detta uppdrag har det inte ingått att granska om arbetslöshetskassornas bedömningar av bosättningsland har varit korrekta eller inte. Resultaten ger dock tydliga indikationer på att det behövs en djupare översyn av området. Mot bakgrund av det anser IAF att det finns skäl att genomföra en ärendegranskning i framtiden.

5 Käll- och litteraturförteckning

Författningar

Europaparlamentets och Rådets förordning (EG) nr 883/2004 av den 29 april 2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen

Europaparlamentets och Rådets förordning (EG) nr 987/2009 av den 16 september 2009 om tillämpningsbestämmelser till förordning (EG) nr 883/2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen

Lag (2013:134) om nordisk konvention om social trygghet

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringens föreskrifter (IAFFS 2016:2) om övergång mellan stater

Rättsfallsregister

EG-domstolens dom i mål C-76/76 Di Paolo, REG 1977

EG-domstolens dom i mål C-276/81 Kuijpers

EG-domstolens dom i mål C-302/84 Ten Holder

EG-domstolens dom i mål C-102/91 Knoch

6 Bilagor

Bilaga 1: Aktuella artiklar och lagrum

Europaparlamentets och Rådets förordning (EG) nr 883/2004 av den 29 april 2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen

Artikel 1

Definitioner

I denna förordning används följande beteckningar med de betydelser som här anges:

f, gränsarbetare: en person som har anställning eller bedriver verksamhet som egenföretagare i en medlemsstat men som är bosatt i en annan medlemsstat, dit personen som regel återvänder dagligen eller åtminstone en gång i veckan

Artikel 11 – Allmänna bestämmelser

1. De personer som denna förordning tillämpas på skall omfattas av endast en medlemsstats lagstiftning. Denna lagstiftning skall fastställas i enlighet med denna avdelning.
2. Vid tillämpningen av denna avdelning skall de personer som med anledning av sitt arbete som anställd eller sin verksamhet som egenföretagare erhåller en kontantförmån anses utöva denna verksamhet. Detta skall inte gälla ersättning i form av pensioner vid invaliditet, ålderdom eller till efterlevande eller ersättning i form av pension vid olycksfall i arbetet eller arbetsjukdomar och inte heller kontanta sjukvårdsförmåner som är obegränsade i tid.
3. Om inget annat följer av artiklarna 12–16, skall
  - a) en person som har anställning eller bedriver verksamhet som egenföretagare i en medlemsstat omfattas av lagstiftningen i den medlemsstaten,
  - b) en offentligt anställd omfattas av lagstiftningen i den medlemsstat till vilken den förvaltning som sysselsätter denne hör,
  - c) en person som erhåller arbetslöshetsersättning i enlighet med artikel 65 enligt lagstiftningen i den medlemsstat där denne är bosatt omfattas av den medlemsstatens lagstiftning,
  - d) en person som är inkallad eller återinkallad till militärtjänstgöring eller civil tjänstgöring i en medlemsstat omfattas av lagstiftningen i den medlemsstaten,
  - e) en person på vilken a–d inte är tillämpliga omfattas av lagstiftningen i den medlemsstat där denne är bosatt, utan att det påverkar tillämpningen av andra bestämmelser i denna förordning enligt vilka personen har rätt till förmåner enligt lagstiftningen i en eller flera andra medlemsstater.

Artikel 65

Arbetslösa som var bosatta i en annan medlemsstat än i den behöriga medlemsstaten

1. En person som är delvis eller periodvis arbetslös och som under sin senaste anställning eller period av verksamhet som egenföretagare var bosatt i en annan medlemsstat än den behöriga medlemsstaten skall ställa sig till arbetsgivarens eller arbetsförmedlingens förfogande i den behöriga medlemsstaten. Personen skall erhålla förmåner i enlighet med lagstiftningen i den behöriga medlemsstaten som om personen vore bosatt i denna stat. Förmånerna skall utges av institutionen i den behöriga medlemsstaten.

2. En helt arbetslös person som under sin senaste anställning eller period av verksamhet som egenföretagare var bosatt i en annan medlemsstat än den behöriga medlemsstaten och som fortsätter att vara bosatt i den medlemsstaten eller återvänder till denna, skall ställa sig till arbetsförmedlingens förfogande i den medlemsstat där han är bosatt. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 64 får en helt arbetslös person som en kompletterande åtgärd ställa sig till arbetsförmedlingens förfogande i den medlemsstat där han hade sin senaste anställning eller period av verksamhet som egenföretagare.

En arbetslös person som inte är gränsarbetare som inte återvänder till bosättningsmedlemsstaten skall ställa sig till arbetsförmedlingens förfogande i den medlemsstat vars lagstiftning han senast omfattades av.

3. Den arbetslösa person som avses i punkt 2 första meningen skall registrera sig som arbetssökande vid den behöriga arbetsförmedlingen i den medlemsstat där han är bosatt, underkasta sig det kontrollförfarande som organiseras där och rätta sig efter de villkor som fastställs i denna medlemsstats lagstiftning. Om personen väljer att även registrera sig som arbetssökande i den medlemsstat där han hade sin senaste anställning eller period av verksamhet som egenföretagare skall han uppfylla de skyldigheter som är tillämpliga i den medlemsstaten.

4. Tillämpningen av punkt 2 andra meningen och av punkt 3 andra meningen samt arrangemangen för informationsutbyte, samarbete och ömsesidigt bistånd mellan institutioner och organ i bosättningsmedlemsstaten och den medlemsstat där personen senast var sysselsatt skall fastställas i tillämpningsförfordningen.

5. a) Den arbetslösa person som avses i punkt 2 första och andra meningarna skall erhålla förmåner i enlighet med lagstiftningen i den medlemsstat där han är bosatt som om han hade omfattats av den lagstiftningen under sitt senaste arbete som anställd eller verksamhet som egenföretagare. Förmånerna skall utges av institutionen på bosättningsorten.

5. b) En arbetstagare som inte är gränsarbetare och som har beviljats förmåner på bekostnad av den behöriga institutionen i den medlemsstat vars lagstiftning personen senast omfattades av skall dock vid återkomsten till bosättningsmedlemsstaten till att börja med erhålla förmåner i enlighet med artikel 64, varvid förmånerna enligt led a inte skall utgå under den period personen erhåller förmåner enligt den lagstiftning som han senast omfattades av.

6. De förmåner som utges av institutionen på bosättningsorten enligt punkt 5 skall fortsatt bekostas av denna. Den behöriga institutionen i den medlemsstat vars lagstiftning personen senast omfattades av skall dock med förbehåll för

punkt 7 ersätta den behöriga institutionen på bosättningsorten med hela det förmånsbelopp som utgetts av den senare institutionen under de första tre månaderna. Ersättningsbeloppet under denna period får inte överstiga ersättningsbeloppet vid arbetslöshet enligt den behöriga medlemsstatens lagstiftning. I det fall som avses i punkt 5 b skall den period under vilken förmånerna utges enligt artikel 64 dras av från den period som avses i andra meningen i denna punkt. Förfarandena för ersättning skall fastställas i tillämpningsförfordningen.

7. Den ersättningsperiod som anges i punkt 6 skall emellertid förlängas till fem månader när den berörda personen under de föregående 24 månaderna har fullgjort anställningsperioder eller perioder som egenföretagare på minst 12 månader i den medlemsstat vars lagstiftning personen senast omfattades av när sådana perioder skulle ge rätt till arbetslöshetsförmåner.

8. För syftet med punkterna 6 och 7 får två eller flera medlemsstater eller deras behöriga myndigheter föreskriva om andra sätt för ersättning eller avstå från all ersättning mellan institutioner under deras jurisdiktion.

Europaparlamentets och Rådets förordning (EG) nr 987/2009 av den 16 september 2009 om tillämpningsbestämmelser till förordning (EG) nr 883/2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen

Artikel 11

Kriterier för fastställande av bosättningsort

1. Om två eller flera medlemsstaters institutioner har skilda uppfattningar när det gäller att fastställa bosättningsorten för en person som omfattas av grundförordningen, ska dessa institutioner i samförstånd fastställa var den berörda personen har sina huvudsakliga intressen, på grundval av en samlad bedömning av alla tillgängliga uppgifter om relevanta fakta, vilket skulle kunna omfatta följande:

a) Vistelsens varaktighet och kontinuitet på de berörda medlemsstaternas territorier.

b) Personens situation, inbegripet:

i) Verksamhetens art och särskilda karaktär, särskilt platsen där verksamheten vanligtvis utövas, verksamhetens stadigvarande karaktär och ett anställningsavtals varaktighet.

ii) Personens familjesituation och personens familjeband.

iii) Utövandet av oavlönad verksamhet.

iv) När det gäller studerande, deras inkomstkälla.

v) Personens bostadsförhållanden, särskilt huruvida bostaden har permanent karaktär.

vi) Den medlemsstat där personen anses vara bosatt för skatteändamål.

2. Om de berörda institutionerna efter övervägande av olika kriterier som grundar sig på relevanta fakta enligt punkt 1 inte kan komma överens, ska den berörda personens avsikt såsom den framgår av sådana fakta och omständigheter,

särskilt skälen till att personen har flyttat, anses vara avgörande för fastställandet av personens faktiska bosättningsort.

Lag (2013:134) om nordisk konvention om social trygghet

Artikel 15

Överenskommelse om att avstå återbetalning

1. Med avseende på artiklarna 35, 41 och 65 i förordningen avstår de nordiska länderna, om inte annat avtalas mellan två eller flera länder, från varje återbetalning mellan länder av utgifter för vårdförmåner vid sjukdom och moderskap samt vid olycksfall i arbetet och arbetssjukdomar, förmåner till arbetslösa samt för administrativ och medicinsk kontroll.

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringens föreskrifter (IAFFS 2016:2) om övergång mellan stater

Ersättning i bosättningsstaten

2 § En arbetslös person som omfattas av Rådets förordning (EG) 883/2004 artikel 65.5 a eller Rådets förordning (EEG) 1408/71 artikel 71.1 a) ii eller b) ii har rätt till inträde i den arbetslöshetskassa vars verksamhetsområde närmast motsvarar den sysselsättning han eller hon hade i arbetslandet.

Bilaga 2: Kartläggningssmall

											Arbetet						
								Medlem i en svensk arbetslöshetskassa innan utlandsarbetet	Har sökanden eller AG ansökt om A1 eller FK innan utlandsarbetet	Vilken typ av arbete/sysselsättning hade sökanden i arbetslandet?	Varför upphörde arbetet?						
A-kassa	Ärendenr	Pers-nr	Arbetsland	Kön	Födelseort	Medborgarskap											
Bostadsförhållanden			Familjeförhållanden				Underlaget										
Var sökanden bosatt i Sverige innan arbetet utomlands?	Bostadsförhållanden?	Har sökanden haft kvar bostaden i Sverige under arbetsperioden?	Hur länge har sökanden varit utomlands?	Hur länge planerade sökanden att vara utomlands?	I vilket land var sökandens familj bosatt i under sökandens arbetsperiod?	Har sökanden regelbundet besökt Sverige under utlansvistelsen?	Varför valde sökanden att arbeta utomlands?	I vilket land bedömer sökanden att hans möjligheter att få ett arbete är störst?	När återvände sökanden till Sverige efter arbetsperioden?	Finns motivering?	Finns bedömning?	Bedömning?	Fullständig blankett?				